

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Mesaj de felicitare cu ocazia Zilei funcționarului public

Stimați colegi,

Cu prilejul sărbătoririi, la 23 iunie, a Zilei funcționarului public, aduc sincere felicitări profesorilor și studenților Academiei de Administrare Publică, dar și tuturor celor care s-au dedicat acestei misiuni onorabile de a servi intereselor cetățenilor, în special miilor de absolvenți ai instituției noastre de învățământ. Instituită prin hotărâre de Guvern la 4 aprilie 2012, această zi de sărbătoare vine să recunoască importanța activității categoriei profesionale din care sunteți parte. Prin recunoașterea și aprecierea meritelor pe care le aveți, dumneavoastră sunteți motivați să oferiți servicii de calitate cetățenilor, care își vor recăpăta, astfel, încrederea în profesionalismul, integritatea și eficiența serviciilor publice. În condițiile actualei reforme a administrației publice, îmi exprim convingerea că dumneavoastră - profesorii și studenții, toți angajații serviciului public - veți continua să perseverați în activitatea de zi de zi pentru îmbunătățirea calității vieții cetățenilor, veți da dovadă de responsabilitate și profesionalism.

Vă transmit cele mai sincere cuvinte de recunoștință și apreciere pentru munca depusă în procesul de studii și în activitatea profesională.

**Rector
Oleg BALAN,
doctor habilitat, profesor universitar**

Utilizarea aplicațiilor interactive

Pe 15 iunie 2017, a avut loc o ședință de totalizare a cursului de dezvoltare profesională „Utilizarea aplicațiilor interactive în procesul de instruire” pentru personalul profesoral-didactic și administrativ din cadrul Academiei de Administrare Publică, organizat cu suportul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). La ședința de totalizare a

cursului au participat prorectorul Academiei de Administrare Publică, Aurel Sîmboteanu, doctor, conferențiar universitar, și Aurelia Țepordei, directorul Departamentului dezvoltare profesională al Academiei.

Cursul respectiv, care s-a desfășurat în perioada 29-30 mai 2017 și 13-15 iunie 2017, a fost prestat de formatori certificați de la Academia „Ni-

colae Dumitrescu”.

Cu ajutorul metodelor de instruire, precum brainstorming personal, MindMapping, prezentări alternative, lucru individual și în grup, studii de caz, participanții la curs și-au dezvoltat abilitățile de aplicare în practică a metodelor noi de prezentare, de arhivare a informațiilor în format electronic, și-au dezvoltat

competențele pentru utilizarea eficientă a metodelor inovative și interactive de prezentare și de organizare a activităților de instruire, s-au familiarizat cu conceptele de bază, funcțiile tablei interactive, cadrul conceptual și regulile de bază în aplicarea programelor One-Note, EverNote, PREZI și Powtoon.

Participanții la curs au apreciat utilitatea cursului respectiv, menționând că utilizarea tablei interactive în procesul de dezvoltare profesională a personalului, va conduce la creșterea semnificativă a concentrării, receptivității și implicării participanților la cursurile realizate de către formatorii Academiei de Administrare Publică.

Cor. FP

Întrevedere Igor Dodon – Ilham Aliyev

În cadrul vizitei oficiale a Președintelui Republicii Moldovai în Azerbaidjan, Igor Dodon a avut o întrevedere și o discuție foarte bună cu Președintele Azerbaidjanului, Ilham Aliyev, aceasta fiind prima întrevedere dintre președinții statelor noastre, din ultimii aproximativ 10 ani.

Igor Dodon a declarat că Azerbaidjanul este un stat într-o dezvoltare dinamică, care ne oferă mai multe exemple de administrare și management eficient pe care le-am putea prelua. De asemenea, șeful statului a menționat că în anul curent s-au împlinit 25 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice între Moldova și Azerbaidjan, ceea ce confirmă trăinicia relațiilor dintre statele și popoarele noastre. În acest context, Igor Dodon a reiterat interesul pentru dinamizarea dialogului politic bilateral la toate nivelurile.

„Am subliniat că raporturile moldo-azere dispun de un mare potențial, și am pledat pentru consolidarea și extinderea acestora, în special, în domeniul economic. Reieșind din agenda curentă, am analizat posibilitatea organizării, în toamna acestui an, a unei ședințe a comisiei interguvernamentale moldo-azere de cooperare comercial-economică, comisie, care nu s-a întrunit deja timp de 5 ani. Totodată, am examinat posibilitatea organizării unui business-forum moldo-azer”, a declarat Președintele țării.

În cadrul discuțiilor cu omologul său azer, Igor Dodon a abordat și oportunitatea lansării unei curse aeriene directe Chișinău-Baku.

Pe lângă cele menționate, Președintele Republicii Moldova a subliniat necesitatea unei colaborări mai intense în sfera educațională, culturală și umanitară. Oficialii au mai discutat despre posibilitatea lansării unor proiecte cu caracter social, cu susținerea părții azere, precum și au stabilit să intensifice colaborarea interregională.

Președinții de comisii ale Parlamentului Republicii Moldova au participat, la Bruxelles, la un seminar de nivel înalt, la care au fost prezentate practicile Parlamentului European ce vizează procesul legislativ al Uniunii Europene.

Seminarul de nivel înalt „Ciclul legislativ – de la inițiativă legislativă spre implementare și monitorizare” a avut loc la Parlamentul European, în perioada 19-21 iunie 2017. La eveniment au participat membrii Parlamentului European și ai parlamentelor din statele cu o abordare aprofundată a sprijinului democrației (CDSA).

Parlamentul Republicii Moldova a fost reprezentat de deputații Valentina Buliga, președintele Comisiei politice externă și integrare europeană, Roman Boțan, președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, Violeta Ivanov, președintele Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, și Oxana Domentii, președintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie.

Discuțiile din cadrul seminarului au vizat toate etapele procesului legislativ, o atenție deosebită fiind acordată rolului comisiilor parlamentare. Au

Seminar de instruire de la Bruxeless

fost prezentate cele mai bune practici ale Parlamentului European, care pot fi preluate de parlamentele naționale. Europarlamentari și președinți de comisii de la Parlamentul European au prezentat informații despre procesul legislativ al UE, coordonarea activității comisiilor Parlamentului European și instrumentele de supraveghere, managementul politicii orizontale în cadrul Parlamentului European, pregătirea ședințelor plenare, relațiile Parlamentului European cu parlamentele naționale.

La Bruxelles, delegația Parlamentului Republicii Moldova a avut și o întrevedere cu europarlamentarul Andi Cristea, președinte al delegației Parlamentului European la Comitetul parlamentar de asociere UE – Republica Moldova.

Descentralizarea și autonomia locală, discutată de Pavel Filip la Strasbourg

Reforma administrației publice centrale și locale a fost discutată de Premierul Pavel Filip și Președintele Congresului Puterilor Locale și Regionale al Consiliului Europei (CPLRE), Gudrun Mosler-Tornstrom, în cadrul vizitei oficiale la Strasbourg, potrivit unui comunicat de presă al Guvernului R. Moldova.

Oficialii au efectuat un schimb de opinii privind cooperarea pe dimensiunea consolidării democrației locale și implementării programelor pentru facilitarea procesului de descentralizare și

eficientizare a guvernării la nivel local.

Premierul a informat și despre politicile naționale demarate în contextul reformei administrației publice centrale și locale, cu accent pe necesitatea asigurării unei implementări calitative.

Un subiect aparte al discuțiilor a vizat implementarea Foii de parcurs a procesului de postmonitorizare a Republicii Moldova de către CALRE, elaborată ca urmare a vizitei delegației Congresului la Chișinău din iulie 2015. În acest sens, a fost accentuată utilitatea recomandărilor și expertizei în eforturile actuale de promovare a descentralizării și a creșterii nivelului de autonomie locală în Republica Moldova.

În final, oficialii au exprimat susținere pentru continuarea cooperării și sincronizarea eforturilor pentru facilitarea procesului de descentralizare și autogovernare la nivel local.

La Strasbourg, Premierul Pavel Filip s-a întâlnit cu delegația României la APCE, condusă de senatorul Titus Corlățean. Șeful Executivului de la Chișinău a mulțumit României pentru susținerea acordată în parcursul european al Republicii Moldova,

Conducerea Academiei a avut o întrevvedere cu Directorul de țară GIZ

Rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, și conducerea Academiei au avut, pe 22 iunie curent, o întrevvedere cu Philipp JOHANNSEN, Director de țară al Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), manager al Proiectului GIZ „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, care își încheie misiunea în țara noastră.

În debutul întrevvederii, rectorul Oleg Balan a adus mulțumiri reprezentantului GIZ pentru suportul acordat Academiei în vederea dezvoltării capacităților autorităților publice locale. Astfel, în conformitate cu Memorandumul de colaborare, semnat în martie 2012, au fost elaborate și implementate o

serie întreagă de programe de instruire a funcționarilor publici din administrația publică locală. De atunci și până acum au fost organizate, în total, 51 de module de instruire, la care au participat peste o mie de funcționari. În această perioadă, GIZ a investit în toate activitățile de la Academie 2 mil 600 mii de lei, mai mult decât celelalte proiecte derulate la instituție. Rectorul Oleg Balan a apreciat, îndeosebi, sprijinul din partea Ambasadei Republicii Federale Germania în Republica Moldova și, în special, a Ambasadoarei Ulrike KNOTZ, care a vizitat de mai multe ori Academia. De asemenea, a fost apreciată contribuția expertului GIZ, prof. Thomas SCHMITZ, care timp de doi ani este consultant în Departamentul dezvoltare profes-

ională al Academiei și care a elaborat și realizat mai multe proiecte de succes.

Philipp JOHANNSEN a menționat atitudinea sinceră și deschisă a conducerii Academiei de Administrare Publică pentru cooperare internațională, dar și corectitudinea, eficiența proiectelor comune implementate în această perioadă. Oaspetele german a exprimat disponibilitatea instituției pe care o reprezintă de a continua colaborarea cu AAP.

Un subiect aparte al dialogului l-a constituit desfășurarea, cu suportul GIZ, în trei etape (jumătatea a doua a anului trecut - începutul anului curent), a Forumului deschis pentru dezvoltare locală și regională, la care au participat numeroși reprezentanți ai ambassade-

lor de peste hotare, savanți și specialiști în domeniu, ai autorităților publice centrale și locale.

Philipp Johannsen a susținut ideea lansată de rectorul Academiei Oleg Balan, de a identifica mecanisme pentru realizarea practică a concluziilor și recomandărilor acestui forum, dar și de a-i da o continuitate acestuia, de a-l transforma într-o platformă de discuții cu caracter periodic. În context, oaspetele a remarcat faptul că AAP este o instituție flexibilă și receptivă la necesitățile autorităților publice.

La discuții au participat Andrei GROZA, prim-prorector al Academiei, doctor, conferențiar universitar, Aurel SÎMBOTEANU, prorector, doctor, conferențiar universitar, Aurelia ȚEPORDEI, director Departament dezvoltare profesională, Alexandru MURAVSCHII, consultant național superior GIZ Moldova, Tatiana BÎLBA, consultant GIZ Moldova.

Proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL) este implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Guvernul României, Guvernul Suediei, Uniunea Europeană și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Sergiu VLĂDICĂ

Dezvoltare profesională

În perioada 19-30 iunie, în cadrul Academiei de Administrare Publică s-a desfășurat un curs de formare a formatorilor pentru personal cu funcții de conducere din cadrul Ministerului Afacerilor Interne cu tema „Management și leadership”. Cursul este organizat la solicitarea Ministerului Afacerilor Interne.

Reieșind din necesitatea implementării reformelor, ba-

zată pe criterii de eficiență, performanță și responsabilitate, cursul dat are o importanță semnificativă în pregătirea formatorilor din rândul personalului cu funcții de conducere al MAI în domeniul managementului și leadershipului.

Instruirea s-a axat pe următoarele obiective: aprofundarea și actualizarea cunoștințelor în domeniul managementului subdivizi-

Management și leadership

nilor respective, orientat spre eficiență și eficacitate, leadership-ului organizațional, culturii organizaționale, procesului de dezvoltare profesională continuă; metodelor interactive de instruire a adulților, dezvoltarea abilităților de aplicare a diferitor stiluri de leadership, comunicare și prezentare, planificare a unei sesiuni de instruire, utilizând metode interactive; modelarea atitudinii

de orientare spre rezultat și performanțe, conducerea eficientă a sesiunilor de instruire.

La cursul respectiv au participat 15 șefi de subdiviziuni din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care, ulterior, vor disemina informația de la curs prin instruirea personalului din subordine.

Cor. FP

Ședință de monitorizare a proiectului de modernizare a bibliotecilor

Pe data de 23 iunie 2017, Oficiul Național Erasmus+ în Moldova a organizat o nouă ședință de monitorizare a proiectului „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor” (LNSS) din cadrul Programului ERASMUS+, implementat de Bibliotecile Științifice ale Academiei de Administrare Publică (AAP) și Universității de Stat „Alecu

Russo” din Bălți (USARB).

Ședința s-a desfășurat în incinta BȘ a USARB, scopul acesteia a fost discutarea rezultatelor și progresul proiectului în perioada de raportare, octombrie 2016 - iunie 2017, și activitățile planificate până la sfârșitul anului 2017.

La eveniment au participat Claudia Melinte și Cristina Gherman, reprezentanții Oficiului Național Erasmus+ în Moldova, Nelea Amarfi-Răilean, prorectorul USARB pentru relațiile internaționale,

membrii de proiect, cadre didactice, bibliotecari. Academia de Administrare Publică a fost reprezentată de Rodica Sobieski-Camerzan, director al Bibliotecii Științifice, coordonator de proiect, și Silvia Dulschi, doctor, conferențiar universitar, șefa Direcției știință și doctorat, cercetător științific în cadrul proiectului.

Coordonatorul Oficiului Național Erasmus+ în Moldova Claudia Melinte a subliniat utilitatea unor astfel de ședințe pentru a putea discuta despre evenimentele și activitățile comune, dar și despre provocările care pot apărea.

În cadrul ședinței de monitorizare a proiectului, reprezentanții BȘ a USARB (Elena Harconiță, Aculina Mihaluga) și ai BȘ a AAP (Rodica Sobieski-Camerzan și Silvia Dulschi) au făcut prezentări în care au fost reflectate activitățile implementate

de ambele instituții, conform planului de acțiuni ale proiectului.

Pe parcursul ședinței, participanții au vorbit despre realizările și provocările întâlnite în perioada de raportare, despre activitățile care urmează să se desfășoare până la sfârșitul anului 2017.

Membrii proiectului au răspuns la întrebările reprezentanților Oficiului Național Erasmus+, au înaintat propuneri, au punctat și provocările care ar putea apărea în viitor, identificând totodată, și soluțiile posibile.

Amintim, că proiectul „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor” se desfășoară în cadrul Programului Erasmus+ și este finanțat de Comisia Europeană, având o durată de 36 de luni.

Silvia DULSCHI,
doctor, conferențiar
universitar, șefa Direcției
știință și doctorat

Ședința Catedrei economie și management public

Pe 22 iunie curent, a avut loc ședința Catedrei economie și management public (EMP) a Academiei de Administrare Publică, moderată de șefa catedrei, Tatiana TOFAN, doctor, conferențiar universitar, la care au fost făcute totalurile activității subdiviziunii pe parcursul anului de studii 2016-2017. La ședință a participat prim-prorectorul Academiei, Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar.

Conform agendei ședinței, cadrele științifico-didactice ale catedrei, titulari și prin cumul, au prezentat informații privind realizarea programului de studii, a orelor de curs, activitatea în domeniul cercetărilor științifice, precum participarea la conferințele științifice naționale și internaționale, în cadrul proiectelor de cercetare, publicarea articolelor în revista Academiei „Adminis-

trarea Publică”, precum și în cele de specialitate din țară și de peste hotare etc. Prezentările au fost urmate de discuții constructive și recomandări în scopul îmbunătățirii procesului de studii.

Dna Tatiana Tofan a făcut o scurtă prezentare a rezultatelor științifice, obținute pe parcursul trimestrului II al anului 2017 în cadrul proiectului de cercetare științifică fundamentală „Managementul dezvoltării regionale privind diminuarea disparităților interregionale în cadrul Republicii Moldova prin prisma noii politici de coeziune europeană”, perioada de implementare al căruia este 2015 – 2018. Cercetările au fost efectuate sub aspecte teoretice, ale cauzelor disparităților regionale și ale

identificării statistice a căilor de diminuare a disparităților.

În cadrul ședinței au fost discutate, de asemenea, chestiunile „Cu privire la discutarea listei nominale și a tematicii tezelor de master

studii 2016 – 2017” și „Cu privire la aprobarea subiectelor de admitere – 2017 la studii de masterat de cercetare și profesionalizare, specializările Management și Management public”.

pentru absolvenții anului 2017, master de profesionalizare, învățământ cu frecvență redusă, specializările Management și Management informațional în administrarea publică”, „Cu privire la realizarea Planului de activitate a Catedrei EMP pentru anul de

Membrii Catedrei au aprobat chestiunile de pe ordinea de zi a ședinței cu aplicarea sugestiilor și recomandărilor în scopul perfecționării în continuare a procesului de studii.

Luminița BOICIUC

Serviciul public – promotor al politicilor statului și intereselor cetățenilor

Sărbătoarea profesională – Ziua funcționarului public – a fost instituită în țara noastră, în 2012, prin hotărârea Guvernului Republicii Moldova, fiind marcată pe 23 iunie, ca o afirmare a rolului funcționarilor publici în societate. Această dată a fost aleasă nu întâmplător, ci în conformitate cu prevederile Rezoluției din 2002 a Adunării Generale a Națiunilor Unite privind desemnarea zilei de 23 iunie – Ziua Națiunilor Unite pentru Serviciul Public.

În felicitarea cu ocazia Zilei funcționarului public, Primul Ministru, Pavel Filip, a menționat: „Cu toții cunoaștem că activitatea în serviciul public nu este una ușoară. Pe umerii voștri este responsabilitatea implementării și realizării politicii statului. Motivarea și îmbunătățirea sistemului de remunerare a funcționarilor publici este un subiect actual în agenda Guvernului. Deja am făcut primii pași și am elaborat un nou Concept al sistemului de salarizare în sectorul bugetar. Personal, îmi doresc să creez toate condițiile în serviciul public pentru a menține funcționarii performanți în administrația publică și acest lucru este posibil.

Funcționarii publici sunt cei care direct interacționează cu cetățenii, astfel profesionalismul cu care vă îndepliniți atribuțiile, contribuie la sporirea încrederii cetățenilor în Guvern. Astăzi, mai mult ca oricând, în perioada unei ample reforme a administrației publice, avem nevoie de implicarea și sprijinul Dumneavoastră profesional, fără de care nu vom reuși să realizăm obiectivele propuse. Astfel, vă spun cu încredere, că prin eforturi comune, vom crea o administrație publică modernă, profesionistă, orientată spre oferirea serviciilor publice de calitate, în corespundere cu necesitățile și așteptările

cetățenilor. Vă îndemn pe toți să urmărim acest scop și să facem tot ce ne stă în puteri ca lucrurile să devină mai bune, aici, acasă, alături de copii și semenii Dumneavoastră”.

Funcționarii publici și-au creat, acum 70 de ani, federația lor de ramură – SINDASP, cu scopul de a-și asigura protecția socială și a contribui cu eforturi comune la promovarea politicilor statului și a intereselor cetățenilor. Astăzi, Federația reprezintă un centru sindical național de ramură, care reunește 41 asociații sindicale, numărul membrilor de sindicat constituind 30350, întruniți în 1327 organizații sindicale primare. La rolul și importanța funcționarilor publici în dezvoltarea și funcționalitatea statului nostru s-a referit în felicitarea, cu prilejul sărbătorii profesionale, președintele Federației SINDASP, Vlad Canțir:

„Profesionalismul, responsabilitatea și corectitudinea Dumneavoastră, manifestate în activitatea zilnică, contribuie la realizarea unor frumoase proiecte și programe, implementate în interesul comunității și al cetățenilor. Capacitatea funcționarilor publici din țara noastră de a face față provocărilor și de a realiza progrese și reforme noi merită respect și înaltă apreciere.

Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice din Republica Moldova, fiind parte a sistemului de

parteneriat în sfera relațiilor de muncă din ramură, va promova în continuare drepturile profesionale, economice și sociale ale membrilor de sindicat, în beneficiul tuturor funcționarilor din serviciile publice. Dezvoltarea unui dialog social constructiv constituie un obiectiv primordial în activitatea Federației SINDASP”.

Federația SINDASP are drept scop asigurarea și consolidarea acțiunilor organizațiilor-membre în vederea protejării drepturilor sindicale ale acestora, este parte a sistemului de parteneriat în sfera muncii în raporturile stabilite între Federație și autoritățile publice respective, de asemenea, negociază și semnează convenții colective, este membră a organizațiilor sindicale internaționale, întreprinde toate măsurile pentru protecția drepturilor și libertăților sindicale, economice, sociale ale membrilor de sindicat, utilizând și diverse forme de influență sindicală.

Întru realizarea acestor sarcini sunt desfășurate seminare, întruniri, alte activități în teritoriu pentru o conclucrare constructivă a Federației cu asociațiile și organizațiile primare sindicale, după cum afirmă dl Vlad Canțir: „Conform Planului de activitate pentru anul 2017, instruirea și informarea membrilor de sindicat reprezintă un obiec-

tiv prioritar în activitatea federației. Instruirea continuă a membrilor de sindicat în teritoriu este eficientă prin participarea unui număr mare de lideri ai organizațiilor sindicale primare. Tematicile solicitate pentru discuții și schimb de bune practici vizează respectarea și aplicarea legislației muncii, protecția socială a angajaților din serviciile publice, contractul colectiv de muncă – ca instrument de asigurare a unui dialog social constructiv”.

În prezent, în vizorul Federației SINDASP, indiscutabil, este domeniul salarizării care este condiționat de contextul actual, fiind cel mai problematic. Federația SINDASP va acționa în continuare în vederea determinării autorităților publice să ia atitudine pertinentă în acest sens. În scopul intensificării protecției sociale a salariaților – membri de sindicat din ramură, Federația SINDASP își va direcționa activitățile în scopul consolidării și dezvoltării dialogului social la nivel de autorități publice centrale și locale, alte instituții și organizații din ramură. Având în vedere inițiativele și proiectele de reformare a administrațiilor publice centrale și, ulterior, a celor locale, vom supraveghea minuțios demararea acestor procese, sub aspectul respectării legislației în vigoare, a drepturilor și intereselor membrilor de sindicat.

Federația SINDASP va promova legalitatea, democrația, solidaritatea și independența față de autoritățile administrației publice de toate nivelurile, protecția drepturilor și intereselor membrilor de sindicat din ramură fiind una prioritară.

Liuba PLATONOV,
consilier în problemele internaționale și relații cu publicul,
Federația SINDASP

Studii întru binele comunității

Se încheia primul an de studii la fără frecvență, când, printre masteranzii de la specialitatea Administrarea publică, l-am cunoscut pe Andrei Covali, primar al satului Nimoreni, raionul Ialoveni. Își făcuse careva însemnări în agenda sa și, după ce ne-am salutat și am făcut cunoștință, i-am solicitat opiniile referitor la studiile de la Academie, impactul lor asupra activității în administrarea publică, la nivel local.

- M-ați luat cam prin surprindere, dar vă pot spune că, chiar din primul an de studii, așteptările au fost cele scontate. Pentru mine aceste studii sunt binevenite și necesare din considerentul că, activând din 2011 în calitate de primar, din 2007 fiind și consilier local, am înțeles că domeniul administrației publice este mult mai vast și atunci, când dorești o perfecționare în domeniu, ești obligat să studiezi, să cunoști obiectul administrării publice. La Academie am fost și mai înainte, la cursuri de dezvoltare a măiestriei profesionale, și am înțeles că, după cum este și un slogan afișat în holurile Academiei, toată viața prin instruire și nicidecum o instruire pentru toată viața, a studia continuu înseamnă un adevărat profesionist. Cu atât mai mult, să studiezi aprofundat știința administrării publice. Mai ales pentru mine, absolvent al Universității Tehnice a Moldovei, fiind inginer de specialitate și pășind pe calea administrării publice, aceste studii sunt absolut necesare, dacă dorești să fii de un real folos pentru societate. Și, după primul an, am înțeles că anume aici, la Academia de Administrare Publică poți acumula acele cunoștințe de calitate ca să devii un profesionist adevărat în domeniu.

Cunoștințele acumulate îmi ajută să administrez mai eficient treburile satului, întru binele oamenilor, să fiu precaut la legalitatea actelor emise,

la corectitudinea respectării actelor normative. Având legea de căpătâi în activitatea de zi cu zi - Legea privind administrația publică locală nr. 436, precum și celelalte legi care au tangență nemijlocită cu domeniul administrației publice - ne străduim să facem față solicitărilor, adresărilor din partea cetățenilor ce țin de soluționarea problemelor, prestarea de servicii publice calitative, dezvoltarea locală, în ansamblu, care sunt sarcinile de bază pentru o autoritate publică.

Aflat la al doilea mandat de primar, Andrei Covali consideră că aceasta este vocația sa, apreciat fiind de consăteni prin încrederea lor. Astfel că a câștigat detașat, din primul tur, alegerile locale din 2011 și 2015. Și practica bogată, experiența înaintată a celor 10 ani de activitate în domeniul administrației publice, consolidate acum de cunoștințele acumulate din primul an de studii în cadrul Academiei, îi permit să aplice o strategie dinamică pentru dezvoltarea durabilă a localității.

- O dezvoltare durabilă a localității poate fi obținută prin proiectele elaborate și argumentate corect din punct de vedere social și economic. Am elaborat planul strategic de dezvoltare socio-economică a localității, în care sunt prevăzute toate obiectivele, proiectele și programul de acțiuni pe fiecare obiectiv pe perioada determinată de timp. An de an, primarul prezintă dare de seamă în fața consiliului local despre activitatea primăriei pentru anul precedent, precum și

planul de lucru pentru perioada ulterioară. Astfel, sunt stabilite proiectele prioritare ce vor avea un impact mai mare în dezvoltarea durabilă a localității. Metodologia de elaborare a proiectelor este una simplă: formăm un grup de lucru în domeniul proiectului respectiv, care în baza unor analize completează formularele de aplicare și le transmit către donator. Dat fiind faptul că în primărie nu avem specialiști în elaborarea proiectelor, în cazul în care proiectul este unul mai de ansamblu, atunci contractăm o companie specializată în elaborarea proiectelor, pentru a fi acceptat de donatori și implementat.

Proiecte implementate la nivel local sunt mai mici și mai mari ca valoare și ca impact. Începând cu primul an de activitate, mi-am propus, ca împreună cu echipa din cadrul primăriei și cu consilierii locali, să depunem tot efortul pentru dezvoltarea infrastructurii localității, a sectorului economic și prestarea serviciilor publice variate pentru cetățenii care ne-au delegat prin votul lor. Astfel prioritare au fost proiectele ce țin de infrastructura drumurilor locale ce duc spre instituțiile publice (4,5 km de drumuri asfaltate și 4 km acoperite cu pietriș, 2,5 km de trotuare pavate), iluminatul public stradal (150 de lămpi instalate pe un drum de 6 km lungime), asigurarea cu gaze naturale, construcția apeductului magistral de la Ialoveni către Nimoreni și satele vecine.

N-am uitat nici de generația tânără. Astfel, la gimnaziul din sat au fost amenajate sălile de studii, procurat mobilier, tehnică de calcul necesară, utilaj tehnologic pentru cantină, iar la grădinița de copii a fost amenajat teritoriul pentru odihnă și distracția copiilor. Toate acestea datorită implicării active atât a comunității,

cât și a cadrelor didactice, fiind susținuți de Guvernul României prin granturile oferite către instituțiile publice preșcolare. Și pentru 2017 avem de implementat un proiect din acest grant prin FISM, investițiile totale ridicându-se la peste 30 milioane de lei.

Cele realizate, dar și studiile la Academie, ne inspiră încrederea în forțele noastre, astfel că vom continua la un nivel mai avansat elaborarea viitoarelor proiecte pentru comunitate. Într-o primărie se poate de realizat multe proiecte alături de o echipă puternică, profesionistă și devotată comunității. Proiecte prioritare, prevăzute pentru viitor, sunt ca o continuare a celor implementate în domeniul infrastructurii drumurilor, sistemului de apeduct și sanitație, iluminatului public stradal și prestării serviciilor publice de calitate.

În planurile sale de viitor pentru dezvoltarea durabilă a satului de baștină, primarul Andrei Covali se bazează pe continuarea studiilor la Academie, pe îmbinarea teoriei cu practica, pe implicarea nemijlocită a cetățenilor în luarea deciziilor și implementarea acelor proiecte de care comunitatea are nevoie cel mai mult în ziua de azi.

Ceea ce rezultă într-o renovare permanentă a satului Nimoreni cu o alta imagine, se simte mândria și dorința de a trai în acest sat pitoresc, înconjurat de lacuri și câmpii, frumoase, cu oameni gospodari și buni la suflet.

Rodica CUCEREANU,
primar al satului Crihana Veche,
raionul Cahul

Stimată redacție! Am hotărât să Vă scriu, în primul rând, pentru a Vă transmite recunoștința și respectul nostru pentru ziarul „Funcționarul Public” al Academiei de Administrare Publică, ziarul fiind pentru noi, primarii și funcționari publici, o bogată sursă de informații despre activitatea Academiei, despre practicile avansate de lucru ale multor autorități publice din țară, ceea ce ne ajută mult la eficientizarea lucrului nostru privind prestarea serviciilor de calitate întru binele comunităților și al oamenilor. Activez în calitate de primar al satului Crihana Veche din 2007 și în toți acești ani sloganul activității mele a fost și este: „Ca să reușești să faci față provocărilor trebuie să ai curaj, responsabilitate, capacitatea de a lucra în echipă și de a prognoza rezultatul acțiunilor”.

Actualmente, satul nostru se confruntă cu multe probleme, una dintre acestea fiind migrația, caracteristică tuturor localităților din republică. Mă voi referi la modul, cum am reușit să utilizăm mai eficient potențialul migranților

Migrație și dezvoltare - strategie a unității comunitare

lor pentru dezvoltarea durabilă a satului de baștină, cum implicăm consătenii noștri, aflați la munci peste hotare, la soluționarea problemelor sociale din localitate. Și fiindcă, în opinia mea, cea mai bună oportunitate de a reuși o constituie elaborarea și implementarea proiectelor, am aplicat și am fost incluși în Proiectul „Migrație și Dezvoltare Locală”, implementat în perioada 2015 – 2017, finanțat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova („Migrație și dezvoltare locală” (MiDL), accentul fiind pus pe abilitarea și mobilizarea migranților pentru o dezvoltare durabilă a localităților de baștină. Acest proiect este parte componentă a unei intervenții multianuale a Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) în domeniul migrației și dezvoltării (M&D).

Pe parcurs, urmare a unui amplu proces de comunicare și consultare a migranților, am reușit împreună să identificăm problemele locale de actualitate, să modificăm strategia de dezvoltare socio-economică, incluzând un domeniu nou - migrație și dezvoltare – și am priorizat problemele localității.

Astfel, analizând problemele sociale din sat, am decis să reparam sala de sport a liceului teoretic „Mihai Eminescu”, care ajunsese

într-o stare deplorabilă. Tinerii din comunitate nu au un alt spațiu pentru practicarea sportului, de aceea, noi, împreună cu administrația liceului și cu sprijinul băștinașilor și migranților originari din Crihana Veche, am elaborat proiectul „Reabilitarea, modernizarea și echiparea sălii de sport a liceului teoretic „Mihai Eminescu”.

Proiectul prevede repara-

mai bune pentru copiii lor lăsați la baștină. Totodată, colaborarea noastră prevede și alte obiective prin care ne dorim o dezvoltare durabilă a satului Crihana Veche.

Voi mai remarca faptul că toate proiectele investiționale, implementate în perioada celor trei mandate în calitate de primar, finanțate din surse financiare locale sau extrabugetare, au fost orientate întru prestarea unor servicii publice calitative: aprovizionarea cu apă, salubritizarea, iluminarea stradală, crearea condițiilor adecvate pentru desfășurarea procesului educațional,

ția sălii de sport (schimbarea acoperișului, reparații interioare, lucrări de tâmplărie), conectarea la agentul termic, dotarea sălii cu utilaje și echipamente sportive necesare. Aproximativ, jumătate dintre elevii liceului au, cel puțin, un părinte plecat în străinătate. Astfel, am reușit să atragem o parte dintre ei ca să contribuie la îmbunătățirea condițiilor de organizare a procesului educațional și de practicare a sportului. Pentru Crihana Veche acesta este primul exemplu de implicare a celor aflați la muncă peste hotare în crearea de condiții

de dezvoltare domeniului culturii și sportului etc. Unele rezultate sunt resimțite de către cetățeni chiar acum (acces la apă potabilă de calitate, condiții bune în instituțiile educaționale pentru copii și elevi, acces la servicii în domeniul culturii și sportului, servicii de salubritizare), iar altele – în viitorul apropiat. Important este, cred eu, să trăiești satisfacția că ai participat la acest proces de schimbare și dezvoltare și că este și meritul tău, dacă oamenii din sat au început să trăiască mai bine, că prețuiesc trecutul, prezentul și viitorul lor.

Acord de cooperare Sângerei – Dobeles, Letonia

Raionul Sângerei a semnat un Acord de cooperare cu districtul Dobeles, Letonia, eveniment ce se înscrie în strategia de dezvoltare socio-economică a raionului prin atragerea investițiilor externe în scopul elaborării și implementării proiectelor în domeniile prioritare ale economiei la nivel teritorial. Semnarea acordului reprezintă primul pas spre stabilirea unui dialog menit să contribuie la dezvoltarea colaborării reciproc avantajoase în plan economic și cultural.

Președintele raionului, Va-

sile Marandiu, a mulțumit membrilor delegației letone, condusă de președintele Consiliului municipal Dobeles, dl Andrejs Spridzāns, pentru

că au manifestat interes și deschidere de a colabora cu raionul Sângerei în vederea stabilirii relațiilor de prietenie și schimb reciproc de experiență. Dumnealui a făcut o scurtă prezentare a raionului, accentuând potențialul bogat agroindustrial și cultural. Produsele, fabricate de unele întreprinderi din raion, sunt apreciate atât în țară, precum și peste hotarele ei. De asemenea, colectivele artistice, cele de dans și personalități notorii contribuie la promovarea

imaginii localităților raionului.

Andrejs Spridzāns, a menționat, la rândul său, că în regiunea dată este foarte dezvoltată industria prelucrătoare – pe teritoriul districtului funcționând, din anul 1976, o fabrică de prelucrare a cerealelor. De asemenea, în regiune este dezvoltată industria de prelucrare a lemnului, industria chimică și metalurgică, industria alimentară, fiind modernizate până la cel mai înalt nivel cu sprijinul investițiilor europene.

Părțile au convenit ca, în baza acordului, să elaboreze planuri de acțiuni comune în vederea realizării proiectelor reciproc avantajoase în diverse domenii social-economice.

Proiecte sociale implementate la Edineț

Inaugurarea la Edineț a unei spălătorii sociale a constituit un eveniment deosebit pentru familiile social vulnerabile și alte categorii de persoane defavorizate din oraș, pentru care mașinile de spălat rufe rămân a fi obiecte de lux. Aici, oamenii cu venituri modeste sau cei cu nevoi speciale vor putea să spele și să calce hainele fără să plătească. Pentru ceilalți serviciile vor fi contra plată.

Spălătoria a fost deschisă în cadrul unui parteneriat public-privat la inițiativa Asociației Regionale de Educare a Adulților „Prutul de Sus” (AREAP). Ea dispune de mașini de spălat de mare capacitate, uscătoare și fie-

re de călcat. Utilajul a costat peste 15 mii de euro și a fost oferit de fundația Est-Europeană, sponsorizată de Guvernul Suediei și Agenția de Dezvoltare din Austria.

La rândul său, primarul orașului Edineț, Constantin Cojocar, a menționat: „Este important că sunt găsite posibilități de a realiza proiecte sociale și a susține persoanele nevoiașе și cu necesități speciale. Anterior, am implementat serviciul taxiul social. Astfel, încercăm să oferim aceste servicii pentru vârstnici și pentru persoanele care au anumite probleme.

Suntem, de asemenea, recunoscători Asociației Regionale de Educare a

Adulților „Prutul de Sus”, care, în parteneriat cu Asociația Promente din Austria, au implementat proiectul social „Incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități psihiatrice din raionul Edineț”, unde se urmărește consilierea profesională a tinerilor

cu dizabilități psihiatrice și orientarea lor spre ateliere de terapie ocupațională. Aceste activități ne motivează să trasăm noi obiective privind implementarea pe viitor a altor proiecte sociale în interesul comunității”, a subliniat primarul Constantin Cojocar.

Pe străzile centrale din satul Malcoci, raionul Ialoveni, s-a făcut lumină pe timp de noapte după ce aici au fost instalate 17 corpuri de iluminat. Acestea au fost instalate pe o porțiune

de doi km, unde locuiesc circa 700 de cetățeni. Iluminarea stradală a fost realizată cu suportul primăriei, care a alocat în acest scop 15 mii de lei.

Iluminarea stradală creează condiții optime pentru locuitori, în mod special, pentru persoanele în vârstă, cărora le vine greu să se deplaseze pe timp de noapte. Dar, în ansamblu, determină și ordinea în sat, fiind create, astfel, condiții mai bune pentru cetățeni, a menționat primarul satului Malcoci, Serghei Puiu. Totodată, în opinia sa, este necesar ca locuitorii satului să se

Extinderea rețelei de iluminat public stradal

implice mai activ pentru a extinde rețelele de iluminare stradală în toate sectoarele din localitate.

Cei 2.500 de locuitori ai satului Malcoci au parte și de o localitate mai curată, datorită noului serviciu de evacuare a deșeurilor. O dată la două săptămâni, o autospecială colectează gunoii menajer din curțile gospodăriilor.

Este o relevanță a modului pozitiv în care au reacționat și

s-au implicat locuitorii satului pentru implementarea cât mai curând posibil a proiectului de salubritate, dar și a noilor viziuni ale oamenilor de a se mobiliza și de ași uni eforturile pentru ca împreună cu specialiștii de la primărie să contribuie la dezvoltarea durabilă a satului de baștină.

Romina COJOCARU

A APĂRUT REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” nr. 2/2017

A apărut și a fost difuzat abonaților nr. 2/2017 al revistei metodico-științifice „Administrarea Publică”. Acest număr de revistă se deschide cu rubrica tradițională „Administrarea publică: teorie și practică”, la care subscriu Victor SACA, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, și Oleg SOLOMON, doctor în științe administrative („Reflecții analitice asupra conceptului Centrul Guvernului”); Tamara GHEORGHÎȚA, doctor în științe administrative, lector universitar („Funcția de Secretar de Stat în Republica Moldova: prezent și perspective”).

„Reforma administrativ-teritorială este cea mai semnificativă și importantă schimbare într-o societate. Desfășurarea acesteia presupune, în primul rând, pregătirea temeinică și fundamentală a tuturor elementelor constituante, precum și pregătirea terenului în vederea implementării sale. Trebuie să recunoaștem, că societatea nu este pregătită astăzi să accepte această reformă, indiferent de forma și scenariul, pe care am miza. Am în vedere, în primul rând, percepția negativă care există în memoria noastră colectivă despre reforma administrativ-teritorială din anii 1998-1999...”, menționează Serghei PALIOVICI, doctor în științe politice în articolul său „Contradicțiile reformei administrativ-teritoriale în Republica Moldova”.

Cunoscutul specialist în

drept, Boris NEGRU, doctor, profesor universitar, semnează împreună cu Alina NEGRU, doctor în drept, conferențiar universitar, la rubrica „Societatea civilă și statul de drept”, cea de-a doua parte a studiului „Teritoriul și spațialitatea juridică a statului”, începutul fiind publicat în nr. 1/2017 al revistei noastre. Autorii consideră că, „Statutul juridic determină limitele în interiorul cărora se extinde acțiunea legii în raport cu un anumit teritoriu. Fiind expresia suveranității statului care a edictat-o, legea se limitează, își ajustează efectele juridice la teritoriul aparținând statului. Dreptului, în general, normelor juridice, în special, le este caracteristică coordonata spațialității, căci nu poate fi și nici nu există un legiuitor universal, un legiuitor al tuturor statelor. Spațiului juridic îi sunt caracteristice anumite atribute, cum ar fi: 1) puterea publică exclusivă sau suverană (suveranitatea) asupra întregului teritoriu al statului; 2) structura de stat; 3) integritatea, omogenitatea, continuitatea; 4) limitarea sa teritorială; 5) natura sa sistemică; 6) unitatea internă; 7) unitatea externă. Atributele menționate caracterizează esența spațiului juridic, indiferent de forma și regimul de guvernământ, de forma de organizare statală, de regimul politic al statului”.

Același compartiment al revistei mai inserează articolele „Individualizarea judecătorească a pedepșelor penale aplicate pentru săvârșirea infracțiunilor de corupție de către funcționari publici și/sau demnitari”, semnat de Ion TIPA, doctor în drept, conferențiar universitar, și „Asigurarea organizatorică și administrativă a mișcării cadrelor în cadrul organelor afacerilor interne

ale Federației Ruse”, autori Galina JURAVLIOVA, doctor în drept, șef-adjunct al secției personal și serviciu public a Direcției generale asigurarea securității traficului rutier a Ministerului afacerilor interne al Federației Ruse, și Natalia CHIPER, doctor în drept, lector superior universitar, Academia de Administrare Publică.

La rubrica „Economie și finanțe publice” sunt publicate articolele „Importanța conceptului de leadership în contextul administrației publice” (autori Lilia DRAGOMIR, doctor în economie, conferențiar universitar, și Andrei GUȚU, masterand), „Integrarea principiilor justiției sociale în politica de dezvoltare urbană din Republica Moldova” (autor Elena VACULOVSHI, doctor în economie, conferențiar universitar), „Teorii de analiză a indicatorilor teritoriali cu aplicare asupra rezultatelor recensământului populației și al locuințelor (2014)” (autor Oleg FRUNZE, doctor, lector universitar), precum și „Operarea modificărilor în sfera ocrotirii sănătății din Ucraina: experiența NATO în organizarea acordării asistenței medicale în cadrul unor situații excepționale” (autori Tatiana YUROCHKO, șef catedră „Școala sănătății”, Universitatea Națională „Academia Movileană din Kiev”, doctor în științe administrative, or. Kiev (Ucraina), și Andrei BAKAI, aspirant la Academia Națională de Administrare Publică pe lângă Președintele Ucrainei.

În articolul de actualitate „Relația dintre guvern și diasporă” la rubrica „Relații internaționale și integrare europeană”, Rodica RUSU, doctor, conferențiar universitar la Academia de Administrare Publică, afirmă, că „Prin dezvoltarea de parteneriate puternice cu guvernul

și sectorul privat din țara de origine, eforturile diasporei pot maximaliza potențialul bunăstării generale”.

Rubrica „Tribuna tinerului cercetător” este completată cu articolele „Descentralizarea – calea democratizării și modernizării Republicii Moldova” (Iurie ȚAP, doctorand la Academia de Administrare Publică), „Abordări teoretice ale conceptului de descentralizare administrativă” (Tatiana CASTRAȘAN, lector universitar la Academia de Administrare Publică), „Managementul strategiilor de integrare” (Nimer HAMAD, doctorand din Israel la Universitatea Liberă Internațională din Moldova), „Sistemul managementului strategic de dezvoltare a complexului turistic regional al Republicii Moldova” (Irina CROTENCO, doctorandă la Academia de Studii Economice a Moldovei).

În fiecare an, Secția activitate editorială a Academiei de Administrare Publică editează în volum aparte materialele conferințelor științifico-practice cu participare internațională „Teoria și practica administrării publice”. Culegerea din acest an conține 120 de materiale, semnate de cercetători ai Academiei, altor instituții de învățământ superior din țară și din instituții similare din străinătate, ai autorităților administrației publice centrale și locale.

În articolul semnat de Sergiu VLĂDICĂ, redactor în Secția activitate editorială a Academiei, sunt evidențiate cele mai relevante cercetări științifice prezentate în ședința plenară a Conferinței, precum și în cadrul celor șase ateliere de lucru.

Mihai GHEORGHE

Concursul tinerilor „Cea mai bună idee inovațională”

Peste 30 de tineri din Republica Moldova și-au pus la bătaie inteligența și spiritul inovativ pentru a deveni câștigători ai Concursului „Cea mai bună idee inovațională”, prima ediție, care a avut loc la Academia de Științe a Moldovei, pe 15 iunie 2017. Competiția a fost organizată de Academia de Științe a Moldovei, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT), Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM). La eveniment au participat conducători și reprezentanți ai entităților organizatoare, concurenți, susținători.

Președintele Academiei de Științe a Moldovei, academicianul Gheorghe Duca, i-a felicitat pe toți participanții pentru curajul de a veni, chiar și cu cea mai năstrușnică idee, important e să rezolve o problemă, să dovedească că va schimba ceva în domeniu,

va ușura activitatea și viața cetățeanului. Le-a dorit succes tinerilor, îndemnându-i să mențină și să dezvolte topul cunoașterii moldovenilor atât în țara noastră, cât și în lume, precizând că, comunitatea științifică se află într-un top foarte serios. „Din 15000 de instituții și academii din lume, noi suntem pe locul 380. Suntem cea mai bună Academie și comunitate științifică din fostele state CSI, din țările balcanice. Suntem o comunitate științifică care are un randament de activitate

cu indicatori destul de buni și serioși în cadrul programelor europene de cercetare. Dumneavoastră sunteți viitorul și avem speranța că veți menține acest top al Republicii Moldova”, le-a dorit președintele AȘM.

Domeniile în care au concurat tinerii cercetători au constituit: Materiale, Tehnologii și produse inovative, Tehnologii informaționale, Eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă, Biomedicină și Sănătate, Biotehnologii și In-

dustria alimentară.

Învingători ai concursului „Cea mai bună idee inovațională” au devenit:

Dorin Pușcașu și Cristian Rusu, doi tineri absolvenți ai Liceului Academiei de Științe a Moldovei, promoția 2017, pentru ideea inovațională „Cloudeed - prima platformă de cloud public din Republica Moldova”; Cristiana Grati, pentru „Carte-joc pentru copii cu elemente interactive în vederea dezvoltării abilităților cognitive”; Denis Roșca, pentru „Scholarship pentru elevii și studenții din toată lumea”; Stanislav Iarovoi, pentru „Cultivarea și procesarea salciei energetice pentru fabricarea brichetelor”.

Alte premii au fost oferite de Agenția pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM), Ministerul Tineretului și Sportului, Parcul Științific Tehnologic „Academica”. Câștigătorii au beneficiat de trofee și premii

Pe 27 iunie curent, la Chișinău a fost lansată prima linie de troleibuz fără fir, nr. 30, pe ruta Marea Adunare Națională – Aeroportul Internațional. Evenimentul a încununat lucrările de cercetare ale specialiștilor de la Regia de Transport Electric Chișinău (RTEC) a municipiului Chișinău, de dotare a noului tip de mijloc de transport public cu echipament performant necesar pentru securitatea călătorilor, de la lansarea acestei idei

Prima linie de troleibuz fără fir

inovatoare, în premieră, pentru țara noastră, până la certificarea și asamblarea troleibuzelor în secțiile Regiei. Noul troleibuz a trecut toate testările la întreprinderea specializată de profil din Minsk, Belarus, fiind eliberat certificatul și licența de exploatare a lui.

Directorul general RTEC, dl Gheorghe Morgoci, a menționat că lansarea noii linii troleibuz fără fir are mai multe avantaje – este mai ecologic și cu mult mai econom. Doar un exemplu. Pentru montarea unui kilometru de fire electrice pentru circulația troleibuzului obișnuit sunt necesare investiții de 5 milioane de lei. Cu acești bani pot fi asamblate 2 troleibuze cu

propulsare autonomă. De asemenea, este economisită până la 50 de procente de energie electrică.

Pe noua rută, nr. 30, sunt pregătite să circule 5 troleibuze. Toate intervențiile în sistemul tehnic și informațional al troleibuzelor au fost efectuate, iar stația de pornire a troleibuzului este amplasată pe str. Bănulescu Bodoni, în apropiere de monumentul lui Ștefan cel Mare, stația terminus fiind Aeroportul.

Conform șefului RTEC, în continuare urmează să fie identificate alte noi trasee și asamblat numărul necesar de troleibuze fără

fir pentru a extinde transportul public orășenesc către suburbiile municipale în interesul și confortul cetățenilor.

Notă. Republica Moldova este a treia țară din lume, după Rusia și China, care pune în circulație troleibuze fără fir. Astfel de troleibuze sunt pregătite să fie puse în circulație, în acest an, și în Republica Belarus.

Militărie deghizată

Șeful Catedrei militare de pe lângă Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul și un profesor la aceeași catedră au fost reținuți de ofițerii DGT Sud

a CNA și procurorii anticorupție. Cei doi funcționari sunt bănuți de corupere pasivă și abuz de serviciu. Bănuții ar fi pus la cale o schemă de eliberare a adeverințelor militare în lipsa frecventării de către studenți a cursurilor de instruire.

Potrivit datelor preliminare ale anchetei, cei doi suspecți ar fi extorcat și primit sistematic bani de la cursanți pentru a le asigura obținerea certificatelor de absolvire a catedrei, cu acordarea gradelor militare și depunerea jurământului, în timp ce aceștia nu se prezentau la orele de curs și la examene sau se aflau peste hotarele țării. În baza adeverințelor de absolvire, studenții puteau primi livrete militare pentru a accede ulterior în funcții cu statut special militar.

Cazul a fost investigat cu suportul informațional și operativ al Serviciului de Informații și Securitate. În vederea consolidării materialului probator, o livrare de control de 100 de euro a fost efectuată sub supravegherea CNA. După primirea banilor și eliberarea unui astfel de certificat promis, șeful catedrei și profesorul au fost recunoscuți în calitate de bănuți.

Pe acest caz, au fost pornite două cauze penale pe corupere pasivă și abuz de serviciu, fiind apoi conexe într-una singură. Dacă vor fi găsiți vinovați, bănuții riscă o pedeapsă cu închisoare de până la 10 ani cu amendă în mărime de până la 8000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 10 ani.

Actualmente, se întreprind măsuri speciale de investigație și acțiuni de urmărire penală în vederea documentării activității infracționale a bănuților.

Oameni ai legii corupți

Un avocat și un ofițer de urmărire penală de la Inspectoratul de poliție Hâncești au fost reținuți de ofițerii și procurorii anticorupție, fiind bănuți de trafic de influență exprimat prin extorcarea de mijloace bănești ce nu li se cuvin pentru încetarea unei urmăririi penale.

Potrivit denunțatorului, omul legii și apărătorul, acționând în complicitate, ar fi pretins și primit 2000 de euro pentru a adopta o decizie de încetare a urmăririi penale pe un caz de conducere a autoturismului în stare avansată de ebrietate și în lipsa permisului de conducere. Conform celor invocate de suspecți, o parte din banii extorcați urmau să ajungă și la procurorul pe caz.

Urmare a acumulării materialului probator, cei doi au fost recunoscuți în calitate de bănuți și reținuți, pe acest

caz fiind pornită o cauză penală în temeiul art. 326, alin. (1), Cod Penal al Republicii Moldova. Dacă vor fi găsiți vinovați, bărbatii riscă o pedeapsă cu închisoare de până la 5 ani sau amendă în mărime de până la 3000 unități convenționale - echivalentul sumei de 150 000 de lei.

Un șef de direcție din cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat și un angajat al Serviciului Vamal au fost reținuți de ofițerii și procurorii anticorupție. Celor doi li se incriminează că ar fi primit zeci de mii de euro mită pentru a soluționa favorabil un dosar.

Potrivit datelor preliminare ale anchetei, vameșul ar fi extorcat 60 000 de euro sub pretextul că ar avea influență, prin intermediul șefului de direcție de la SPPS, asupra unor procurori, în vederea emiterii unei decizii de scoatere de sub urmărire penală și clasare a unui proces penal pornit pe fabricarea și punerea în circulație a cardurilor bancare.

Dat fiind faptul că denunțatorul nu dispunea de suma pretinsă, înțelegerea a ajuns până la vânzarea apartamen-

Mită de mii de euro

tului acestuia pentru a face rost de bani. Vameșul ar fi găsit și un cumpărător pentru acel imobil, care, însă, nu a putut fi vândut din motiv că era înregistrat pe o terță persoană.

Ulterior, dând asigurări că problema procesului penal poate fi soluționată prin intermediul funcționarului de la SPPS, vameșul a prezentat drept argument pasaje din discuția cu acesta pe Viber. În ultimă instanță, s-a convenit că banii vor fi transmiși în două rate, 45 000 de euro și 15 000 de euro.

Urmare a măsurilor speciale de investigație și acțiunilor de urmărire penală, atât angajatul vamal, cât și șeful de direcție de la SPPS au fost recunoscuți în calitate de bănuți și reținuți. La moment se întreprind acțiuni de urmărire penală în vederea administrării probelor utile și pertinente pentru stabilirea tuturor circumstanțelor cauzei.

Un dosar penal a fost pornit pe acest caz în temeiul art. 326, alin. 3, Cod penal al Republicii Moldova. Dacă vor fi găsiți vinovați, bănuții riscă până la 7 ani de închisoare.

Instruiri anticorupție

Reprezentanții secției instruirii ai Centrului Național Anticorupție au participat, recent, în calitate de formatori la instruirea cu genericul „Integritatea agentului public”, organizată de către CNAS. Aceasta a fost destinată agenților publici cu funcții de conducere și de execuție din cadrul entităților respective.

Pe parcursul instruirii au fost abordate subiecte precum: cadrul normativ privind integritatea instituțională; politicile de consolidare a integrității instituționale; integritatea profesională a agentului public; testarea integrității profesionale; rolul conducătorului în cultivarea și fortificarea integrității instituționale etc.

Muzeul „În ograda bunicilor” din Zagarancea

Tradițiile, obiceiurile poporului nostru, în special ale străbunilor din localitatea Zagarancea, raionul Ungheni sunt înveșnicite într-un muzeu în aer liber, denumit sugestiv „În ograda bunicilor”. Ideea de a crea un muzeu inedit, care să familiarizeze consătenii cu istoria lor de sute și sute de ani, nu-i dădea liniște lui Sebastian Andriuță, locuitor al acestui sat, antrenor emerit. Dânsul a îndemnat sătenii să doneze obiecte rămase de la bune și străbune. Ulterior, au fost improvizate camerele unde fiecare obiect și-a găsit locul în „Casa mare”, „La cuptor”, „În zămnic” (beci), „Meșter faur”, „Țăranul și glia”.

„Aceste lucrări sunt opera muncii cu abnegație, cu suflet și inimă a bunelor noastre, precum este și acest strung unicat de confecționat olane, care a aparținut unui ză-

gărăncean”, spune Sebastian Andriuță. Dânsul a îndemnat consătenii: „Faceți lucruri frumoase, lăsați urmă pe pământ”.

Mihai Burlacu, primarul comunei, care a susținut această idee și a contribuit la realizarea ei, menționează: „Este bogat acel om, acea țară, care promovează cultura neamului. Am creat acest muzeu pentru copiii, nepoții noștri, care trebuie să-și cu-

noască trecutul pentru a-și asigura un viitor demn”.

Inaugurat doar un an în urmă, muzeul și-a câștigat admiratorii săi prin amenajarea în stil tradițional a acareturilor - mărturii ale modului de viață al bunelor și strămoșilor, de asemenea, prin manifestările culturale populare.

- Această inițiativă de a deschide un muzeu în aer liber e extraordinară. Ne putem lamenta că ne-am născut într-o țară mică, care nu are bogății subterane, dar bogăția noastră este tot ce a lăsat moștenire strămoșii noștri, a subliniat ministrul culturii, Monica Babuc, fiind în vizită la acest muzeu.

O apreciere onorabilă a dat realizării acestei idei președintele raionului Ungheni, Ludmila Guzun: „E lăudabil că la Zagarancea există conlucrare între primărie și cetățeni. Ați avut o idee ex-

traordinară, bravo că ați realizat-o. Sunteți ca un model și pentru autoritățile publice locale din raion și nu numai”.

Gheorghe Colțîșor, primarul satului Teșcureni, a spus că astfel de muzee ar putea atrage în țară turiști, dar și va întări cunoștințele tinerei generații privind traiul și preocupările, îndeletnicirile străbunilor noștri. Unii dintre vizitatori, precum soții Valentina și Victor Rusu din Semenii, au spus că li s-a umplut sufletul de bucurie, admirând obiectele pe care cândva le-au văzut în casa părinților, a bunelor: „E istoria poporului nostru și, promovând astfel de muzee, nu va fi dată uitării. N-am mai văzut așa frumusețe. Cum întri pe teritoriul muzeului și se umple sufletul de bucurie, de la aceste flori, de la aceste obiecte de decor. E o minune!”.

Muzeul „În ograda bunicilor”, varietatea exponatelor de aici, constituie un îndemn pentru mulți vizitatori, în-deosebi a reprezentanților autorităților publice locale, de a prelua această practică și a fonda în localitățile lor asemenea muzee, care, în ansamblu, ar reprezenta istoria vie a neamului nostru.

Oxana DIACONU,
ziarul „Unghiul”,
Ungheni

Abonarea 2017

Continuă abonarea pentru jumătatea a doua a anului 2017 la revista științifico-metodică trimestrială **„ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **„FUNCȚIONARUL PUBLIC,”** publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista **„Administrarea Publică”** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul **„Funcționarul public”** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef Secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Sergiu VLĂDICĂ - redactor

Luminița BOICIUC - redactor, designer

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 28.06.2017

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică